

Motion till riksdagen 2011/12:T255

av **Barbro Westerholm (FP)**

Kundval inom färdtjänsten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genom lagändring möjliggöra kundval inom färdtjänsten.

Motivering

Liberala välfärdsreformer har gett medborgarna valfrihet på en rad områden. Dess värre är fortfarande några viktiga samhällssektorer undantagna från valfriheten. Äldre människor och personer med funktionsnedsättningar som är beroende av ett anpassat resande genom färdtjänst är i dag i hög grad hänvisade till det som det politiker och tjänstemän valt åt dem. Det är hög tid att ta nästa steg för ökad frihet och egenmakt för dessa, ofta inte så röststarka, individer.

Färdtjänstens kunder borde ha rätt att resa lika fritt och spontant i sin vardag som vem som helst av oss andra. I Stockholm har färdtjänsten infört rullstolstaxi, vilket blivit en succé. Framgången beror på att resenärerna i ett kundval fritt kan välja bland de godkända taxibolagen, i stället för den traditionella modellen med landstingets upphandling av ett begränsat antal vinnande bolag som resenärerna sedan hänvisas till. Rullstolstaxins kundvalsmodell borde visa vägen för färdtjänsten i hela landet.

Förutsättningarna för ett kundval är goda: Det finns medvetna och kunniga resenärer som efterfrågar mer egen makt, samt en välkänd marknad där det finns potentiella utförare eller taxiföretag och där det går att fastställa en lämplig ersättning till alla utförare.

När kunderna och resenärerna själva får mer makt kan de välja, men också välja bort, de företag de önskar. Det skapar självklart ett tryck på leverantörerna att alltid erbjuda tjänster av hög kvalitet.

Kundval skulle också kunna bli ett sätt att möta den minskade konkurrensen som vi ser på taximarknaden. Utvecklingen har gått mot ett minskat antal

Fel! Okänt namn på

konkurrenskraftiga aktörer. Det rullar till synes omkring en mängd olika taxibilar i trafiken, men i verkligheten har flera av de olika varumärkena samma ägare. Små lokala taxibolag har svårt att hävda sig på marknaden och slås lätt ut i stora upphandlingar av dem som har större finansiella muskler. Med kundval ges inte bara resenärer makten – det ger också nya möjligheter för entreprenörer. Precis som vi har fått se nya vårdföretag, skulle fler och mindre taxiföretag kunna utvecklas och växa.

Tyvär sätter en dom från kammarrätten effektivt stopp för utvecklingen. Den kundvalslösning för specialfordonstrafiken som skulle bli nästa steg i valfrihetsarbetet anses strida mot den lagstiftning vi har. Kundval i färdtjänsten är ingen rättighet och domstolen ser inget skäl att frångå den gamla vanliga LOU-modellen som förutsätter att kommunerna eller landstingen är de som styr och ställer med resenärerna. Därmed går det inte att införa valfrihet i hela färdtjänsten och dessutom hotas den valfrihet som gäller i rullstolstaxi där den finns när den måste upphandlas genom LOU.

Vårdvalsreformerna möjliggjordes genom den nya lagstiftningen om valfrihet, LOV. Men denna valfrihet omfattar bara det socialpolitiska området, medan färdtjänsten till denna del är trafiklagstiftningen. LOV måste därför utvidgas till att omfatta även färdtjänsten, vilket riksdagen bör ge regeringen till känna.

Stockholm den 30 september 2011

Barbro Westerholm (FP)